

Transparency International Sverige

Verksamhetsberättelse för 2016

Transparency International Sverige (TI Sverige), som bildades 23 augusti 2004, är en svensk, självständig, obunden, icke-kommersiell ideell förening som tillsammans med ytterligare ett hundratal nationella avdelningar världen över ingår i det globala nätverket Transparency International vars sekretariat ligger i Berlin, Tyskland.

TI Sverige arbetar med att bedriva en bred informationsverksamhet och opinionsbildning för att sprida kunskap om korruptionens skadliga verkningar och verka för ökad transparens i såväl offentlig som privat sektor. Korruption är, enligt TI Sveriges definition, att "utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans räkning".

"Främja öppenhet, ansvar och integritet. Agera mot korruption."

TI Sverige:

- arbetar förebyggande samt genom opinionsbildning och information för att öka medvetenheten i Sverige om korruptionen och dess skadeverkningar,
- driver på genomförandet av reformer och systemförändringar som ökar öppenhet och insyn, som förstärker och slår vakt om integritet och civilkurage och som i övrigt motverkar och bekämpar korruption,
- sprider kunskap om åtgärder mot korruption och tar initiativ till samarbete för korruptionsbekämpning, samt
- verkar för öppenhet och insyn, ansvarstagande och civilkurage och för att därigenom motverka uppkomsten av kulturer och miljöer där missbruk av ställning kan få grogrund.

TI Sverige samarbetar med myndigheter, organisationer och privata företag. TI Sveriges roll är inte att granska enskilda fall av korruption eller exponera individer.

TI Sverige är registrerad som ideell förening och har organisationsnummer 802420-1363

Föreningens organisation under 2016

Föreningens styrelse

Styrelsen valdes vid föreningens stämma 12 april 2016 och har bestått av:

- Ulla Andréén, ordförande
Senior rådgivare, Sida
- Birgitta Nygren, vice ordförande
f.d. Ambassadör
- Göran Steen, kassaförvaltare
Konsult

- Inga-Britt Ahlenius,
Tidigare chef för FN:s Interngranskning, tidigare chef för Riksrevisionsverket
- Erik Amnå
Professor i statskunskap, Örebro universitet
- Brita-Lena Ekström
Journalist m. inriktning på ekonomi
- Christina Hillforth,
Civ.ing., MBA, VD KemaNord Kraft AB
- Anders Stenlund
Jur.kand.
- Louise Brown, suppleant, invald 2016-11-22
Antikorruptionsrevisor
- Céline Giertha, suppleant
Handläggare, kommunikation och policy
- Johan Mörck, suppleant
Fil. Dr. och utredare
- Märten Schultz, suppleant
Professor, Stockholms universitet
- Lotta Rydström, adjungerad sekreterare
Exekutivsekreterare, TI Sverige

Protokollförda styrelsemöten, tolv stycken, har hållits 25 februari, 8 mars, 30 mars, 12 april (konstituerande), 26 april, 25 maj, 8 juni, 23 augusti, 6 oktober, 25 oktober, 22 november, samt 8 december. En arbetsordning för styrelsen antogs vid styrelsemötet den 8 juni.

Birgitta Nygren, viceordförande, har varit Official Chapter Representative och representerat föreningen vid TI:s årsmöte i Panama.

Den 22 november valdes Louise Brown, antikorrupsionsrevisor, in genom ett fyllnadsval som suppleant fram till årsstämman 2017. Detta efter konsultation med valberedningen.

Föreningens revisorer

Björn Mothander och Karin Rudebeck har varit TI Sveriges revisorer medan Anders Mellbourn och Camilla Thomson varit revisorssuppleanter.

Föreningens valberedning

Valberedningen har bestått av Anders Wiger (sammankallande), Théo Jaekel, Carin Norberg, och Kristina Simion.

Styrelsens arbetsutskott och -grupper

Finansieringsutskottet etablerades i maj för att säkerställa föreningens ekonomiska bas. Under 2016 har utskottet aktivt kontaktat ledningen för företag, försäkringsbolag, banker och pensionsfonder, sammantaget ett trettiotal organisationer. Detta har resulterat i ökad kunskapsspridning om TI Sveriges verksamhet och genererat intresse för föreningens näringslivsforum (*Corporate Supporters Forum, CSF*). Vid årets slut pågick dialog med tre företag som visat intresse för att stödja föreningen genom medlemskap i CSF. I finansieringskommittén har ingått Christina Hillforth (sammankallande), Ulla Andrén, Birgitta Nygren, Göran Steen och Anders Stenlund.

Arbetsgrupp för näringslivsforum (Corporate Supporters Forum): Mer information finns på s. 6. Gruppen har bestått av Christina Hillforth (sammankallande) och Anders Stenlund.

Programutskottet har försett styrelsen med underlag för diskussion om prioriteringar inom programverksamheten och i frågor rörande remisser och positionspapper. Medverkande i programutskottet har varit Birgitta Nygren (sammankallande), Ulla Andrén och Erik Amnå.

Kommunikationsutskottet har under hösten utvecklat en kommunikationsplan för föreningens verksamhet och planerat för lanseringen av korruptionsbarometern i november. Arbetsgruppen har även bistått styrelsen i andra frågor om kommunikation och medial synlighet. Arbetsgruppen arbetade vid årsskiftet på en plan för rekrytering och engagemang av individuella medlemmar. I arbetsgruppen har ingått Brita-Lena Ekström (sammankallande), Inga-Britt Ahlenius, Céline Giertha, Lotta Rydström och Mårten Schultz.

Arbetsgruppen om visseblåsarfrågor har under hösten följt utvecklingen rörande lagstiftning om förstärkt meddelarskydd samt förstärkt repressalieskydd. Detta har legat till grund för uppdateringen av föreningens positionspapper om skydd för visseblåsare. Arbetsgruppen har även lyft frågan om vikten av visseblåsning i samband med korruptionsbarometern som presenterades i november 2016. Medverkande i arbetsgruppen har varit Göran Steen (sammankallande t.o.m. 2016-10-19), Céline Giertha (sammankallande fr.o.m. 2016-10-20), Johan Mörck och Lotta Rydström.

Arbetsgruppen för Tillsammans mot korruption har diskuterat resultatet av heldagen i Almedalen 2016 och planerat för deltagande i Almedalen 2017. I arbetsgruppen har ingått Birgitta Nygren (sammankallande), Inga-Britt Ahlenius och Louise Brown.

Föreningens kansli och anställda

Föreningens kansli ligger i TCO:s lokaler på Linnégatan 14 i Stockholm. Exekutivsekreterare under året har varit Lotta Rydström, tillsvidareanställd på 80 %.

Föreningens bokföring har skötts av bokföringskonsulten Barrviken Redovisning AB. Övrigt arbete har utförts som icke-arvoderat frivilligarbete av styrelsen och av medlemmar. Även revisorerna arbetar ideellt.

Föreningens medlemmar och medlemsavgifter

Under året har föreningen haft 137 privatpersoner som medlemmar. Medlemsavgiften för privatpersoner beslutades vid årsstämman i april 2016 att fortsättningsvis vara oförändrad (250 kronor samt 50 kronor för studerande). Den tidigare negativa trenden med allt färre nya medlemmar per år verkar ha vänt under 2016.

Följande juridiska personer har under 2016 varit medlemmar i föreningen: Tethys Oil och Tyréns.

Årsavgiften för juridiska personer följer en avgiftstrappa enligt nedan:

- Samtliga börsnoterade företag: 20 000 kronor
- Icke-noterade företag med en omsättning > 150 MSEK: 20 000 kronor
- Icke-noterade företag med en omsättning < 150 MSEK men > 5 MSEK: 10 000 kronor
- Icke-noterade företag med en omsättning < 5 MSEK: 1 000 kronor
- Kommun eller landsting med befolkningsmängd > 100 000 personer: 10 000 kronor

- Kommun eller landsting med befolkningsmängd < 100 000 personer: 5 000 kronor
- Ideell förening: 1 000 kronor

Siffror rörande omsättning och befolkningsmängd gäller uppgifter vid utgången av året före inträdesansökan.

Sedan november 2011 har TI Sverige ett näringslivsforum (*Corporate Supporters Forum*) där årsavgiften är fastställd till 50 000 kronor. Medlemmar i näringslivsforum var vid utgången av 2016 Atlas Copco, H&M, NCC, Siemens, Skanska, AB Svensk Exportkredit, Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA, Stora Enso, Advokatfirman Vinge samt Volvo Cars, medan Telia Company haft observatörsstatus. Medlemmar i näringslivsforumet är inte medlemmar i föreningen.

Föreningens verksamhet under 2016

Seminarier och aktiviteter

Januari	Föreningsmedlemmarna inbjöds till ett medlemsmöte för att diskutera föreningens strategi för 2016–2020. Strategin antogs av styrelsen den 25 februari 2016.
Mars	Rapportiansering och seminarium: "Global Corruption Report: Sport". Lansering av en studie från Transparency International om korruptionsrisker inom sporten. Seminariedverkan av Brottsförebyggande Rådet, Riksidrottsförbundet, Svenska Basketbollförbundet, Svenska Fotbollsförbundet, Svenska Spel och Åklagarmyndigheten.
April	Vid årsstämman höll ordförande för Riksidrottsförbundet, Björn Eriksson, en presentation om "Sport utan korruption?" för föreningens medlemmar. Vid årsmötet utdelades även TI Sveriges utmärkelse Årets Visselpipa. Mottagare av utmärkelsen var de fyra läkare vid Karolinska som larmade om bl.a. forskningsfusk i samband med Paulo Macchiarinis luftrörsoperationer.
Juli	Seminarium: TI Sverige arrangerade för andra året i rad en heldag i Almedalen tillsammans med Institutet Mot Mutor (IMM) och den amerikanska handelskammaren, (AmCham), på temat Tillsammans Mot Korruption (TMK). Nio seminarier hölls under dagen på olika tema bl.a. bekämpning av korruption i offentlig upphandling inom bygg- och fastighetssektorn och korruptionsrisker i sporten. Dagen avslutades med en paneldiskussion med representanter för arrangörerna.
September	Seminarium: "Korruptionens vägar – mutor, människor, moral" med professor emeritus Anders Törnwall som talade om sin bok med samma titel som diskuterar hur människosyn och värderingar påverkar våra attityder och beteenden kring korruption.
Oktober	Seminarium: "En bättre framtid för Riksrevisionen" där bland annat modellen med tre riksrevisorer och riksdagens uppgift och ansvar i förhållande till Riksrevisionen diskuterades. Panelen bestod av Shirin Ahlbäck Öberg, docent i statskunskap vid Uppsala universitet, Dan Brännström generalsekreterare i FAR, Inga-Britt Ahlenius och Göran Steen, båda styrelseledamöter i TI Sverige.

Heldagskonferens: Kritiskt etiskt tänkande i all högre utbildning tillsammans med Kungl. Vetenskapsakademien. Ett av seminarierna på temat "Affärsetik – hur långt sträcker sig företagets ansvar?" ordnades av TI Sverige tillsammans med AmCham och IMM.

November Besök från Sydkoreas Anti-Corruption & Civil Rights Commission.

Seminarium: "Korruptionen i Sverige" med Per Kornhall som berättade om sin bok med samma titel och om sin erfarenhet av att vara visseblåsare.

Rapportlansering och seminarium: "Global Corruption Barometer", Transparency Internationals globala korruptionsbarometer lanserades dels som en studie över korruptionen i Europa och Centralasien, dels som en nationell studie av hur svenskar ser på korruption. Statsvetaren Johan Mörck, styrelsemedlem i TI Sverige, presenterade den svenska delen av rapporten. Övriga medverkande var nationalekonomen och korruptionsforskaren Andreas Bergh samt journalisten Peter Alestig.

Seminarium: "Hur kan småföretag motverka korruption?" i samarbete med Företagarna. Fokus för seminariet var praktiska råd till mindre företag hur man kan arbeta effektivt för att förebygga korruption. Medverkan av Företagarna, Telia Company och EY.

December Internationella antikorrupsionsdagen: Föreningens ordförande medverkade vid ett antikorrupsionsseminarium på Stockholms universitet arrangerat av universitetets lokala FN-förening.

TI Sverige-representanter har under året deltagit i ett flertal seminarier och kurser, hållit föreläsningar och gett presentationer, bland annat för Polisen, Sida och Tandläkarförbundet.

Rapporter, positionspapper och remissyttranden

Under året har föreningen avgett synpunkter angående "Registrering av gåvor till riksdagsledamöter och registrering av vissa skulder m.m." (Dnr 133-2015/16.); EU-kommissionens förslag till ändring av 2013/34/EU vad gäller offentliggörande av inkomstskatteuppgifter för vissa företag och filialer; samt "Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet".

Under hösten 2016 pågick en översyn och uppdatering av föreningens positionspapper. Detta arbete fortsätter under 2017.

TI Sverige har under året träffat olika instanser, bland annat Statskontoret, för att ge sin syn på pågående utredningar.

I september skrev föreningen tillsammans med Diakonia och Forum Syd brev till finansminister Magdalena Andersson och näringsminister Mikael Damberg med krav på skärpt regelverk för multinationella företags redovisning. En debattartikel i Aktuell Hållbarhet publicerades också.

TI Sverige har bidragit till en konsultation om lobbying från Transparency International till Europeiska rådet.

TI Sveriges Näringslivsforum - *Corporate Supporters Forum*

TI Sveriges näringslivsforum - *Corporate Supporters Forum* - riktar sig mot svenska storföretag. Syftet är att genom olika aktiviteter stödja god bolagsstyrning och god etik, samtidigt som företagen stöder TI Sveriges ekonomi. Föreningen erbjuder rundabordssamtal med inbjudna talare, rådgivning angående företagens interna antikorrupsionspolicies, skraddarsydda workshops, samt tillgång till TI:s nätverk, verktyg och resurser.

Vid årsskiftet 2016/2017 hade forumet tio medlemmar: Atlas Copco, H&M, NCC, Siemens, Skanska, AB Svensk Exportkredit, Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA, Stora Enso, Volvo Cars samt Advokatfirman Vinge. *Due diligence* för medlemskap pågick för ytterligare tre företag. Telia Company har deltagit som observatör i forumets rundabordssamtal. Teman som avhandlats under 2016 är "Mutsituationer i privat vs. offentlig sektor" samt "Leverantörsgranskning".

Några av medlemmarna i näringslivsforum deltog i februari i Handelshögskolans dagar *Responsible Global Leadership* som riktar sig till internationella magisterstudenter.

Extern kommunikation

En kommunikationsplan för föreningens utåtriktade verksamhet tagits fram. Under andra hälften av 2016 har TI Sverige haft ökad medial synlighet. Detta har inneburit en ökning av förfrågningar och konsultationer med olika individer och organisationer kring en rad korrupsionsfrågor i allt från läkemedelsbranschen till fiskerinäringen.

Föreningens ordförande och styrelseledamöter har medverkat i en stor mängd artiklar, intervjuer och medieinslag under 2016, bland annat i anknytning till föreningens uttalanden om Riksrevisionen och etik inom näringslivet, men även vad gäller korrupsionsbarometern som lanserades i november, korrupsionsrisker och bristande internrevision i kommunal sektor och värdegrundsfrågor i staten.

Ett flertal pressmeddelanden har publicerats under året - främst i samband med seminarier och rapportlanseringar. Föreningen har även under året kommenterat korrupsionsrelaterade händelser, lagstiftningsförslag eller utredningar i nyhetsbrev, på web och i pressmeddelanden.

Föreningens websida uppdateras löpande med information om föreningen och dess verksamhet. Hemsidan berättar även om kommande seminarier och andra aktiviteter som föreningen bjuder in till. I juni återupptog föreningen utskick av ett månatligt nyhetsbrev. Nyhetsbrev, som informerar om TI Sveriges verksamhet och korrupsionsrelaterade frågor i Sverige, har gått ut till cirka 440 mottagare.

Föreningen har under året varit aktiv på Facebook där medlemmar och andra intresserade har haft möjlighet att följa verksamheten och även fått tillgång till nyheter om transparens och antikorrupsion. Facebookgruppen hade vid årets slut drygt 1 000 medlemmar, en ökning med ca 20 % under året som gått. Även Twitter har använts som kommunikationskanal, speciellt i samband med rapportering från föreningens seminarier. Under november medverkade TI Sverige i en global Twitter-baserad visselblåsarkampanj där Sverige var ett länderna som profilerades.

Kontakter med TI-S och andra nationella avdelningar

TI:s årsmöte hölls i Panama i månadsskiftet november-december. TI Sverige representerades av Birgitta Nygren. I samband med årsmötet arrangerades den 17:e internationella antikorrupcionskonferensen IACC. En liknande konferens kommer att äga rum i Köpenhamn 2018.

I mars deltog TI Sverige genom Birgitta Nygren i "Business Integrity workshop" som arrangerades av TI-S i Berlin i syfte att utbyta erfarenheter och stimulera till ökade insatser för att främja företagens integritetsarbete.

I juli träffade Birgitta Nygren representanter för TI Lettland för att bidra till TI Lettlands projekt om "best anti corruption practices" i Norden.

I oktober deltog Céline Giertta i en av TI EU arrangerad workshop om visseblåsning. Workshopen resulterade i en TI-gemensam ståndpunkt om visseblåsarlagstiftning på EU-nivå. Under workshopen deltog även representanter från samtliga EU-institutioner; EU-kommissionen, Europeiska rådet och Europaparlamentet.

I oktober träffade Ulla Andrén och Lotta Rydström TI Finlands styrelseledamot Venla Mäntysalo i samband med ett seminarium arrangerat av Finlandsinstitutet.

I november deltog Lotta Rydström, exekutivsekreterare, i en workshop om uppföljning och utvärdering, arrangerat av TI-S och TI UK, med syfte att förstärka och synliggöra TI-nätverkets strategiuppfyllelse.

Föreningens ekonomi under 2016

TI Sveriges totala intäkter är 646 772 kr för 2016 och de totala verksamhetskostnaderna utgör -632 184 kr. Intäkter från individuella medlemsavgifter utgör 33 350 kr och från företagsmedlemmar, medlemmar i Corporate Supporters Forum och bidrag till Corporate Supporters Forum 590 000 kr. Övriga intäkter, 23 422 kr utgörs av olika ersättningar från TI:s internationella sekretariat i Berlin.

Föreningens ekonomiska resultat efter finansiella poster uppgår till +14 592 kr. Detta belopp föreslås balanseras i ny räkning för 2016 vilket ger en ingående balans för 2017 av eget kapital på 373 027 kr. En mera detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i den ekonomiska berättelsen.

Breddning av den finansiella basen

Trots Finansieringsutskottets ansträngningar för att stärka föreningens ekonomi har resultaten varit begränsade. Vid årets slut pågick dialog med tre företag som visat intresse för att stödja föreningen genom medlemskap i CSF.

Under året har även ett ramverk för medlemskap för små och medelstora företag utvecklats och antagits av styrelsen. Initiativ för att värva fler medlemmar har tagits.

Extern projektfinansiering under 2016

Finansdepartementet beviljade ett bidrag om 50 000 kronor med syfte att finansiera Sveriges medverkan i TI:s globala korruptionsbarometer Global Corruption Barometer som lanserades i november 2016.

Slutord

Styrelsearbetet och kanslifunktionen har i huvudsak fungerat väl under året. De begränsade resurserna är dock fortsatt en hämsko för att utveckla föreningens verksamhet.

TI Sverige har sedan juni förbättrat kontakterna med medlemmarna genom en ny typ av nyhetsbrev som skickats ut månatligen. Föreningens seminarier och aktiviteter har också ökat och TI Sverige har varit mer synlig i media.

Då föreningens pressmeddelande i juli 2016 framhöll att de tre riksrevisorerna borde avgå fick TI Sverige betydande medialt genomslag. Efterfrågan både på information och på kommentarer har varit stor, framför allt vad gällde utvecklingen inom Riksrevisionen och kring korruptionsfrågor inom näringslivet. Den kommunikationsplan som utarbetats och antagits under hösten har lagt grunden för det fortsatta arbetet med opinionsbildning.

Arbetsgruppen för visseblåsarfrågor har under hösten bedrivit ett viktigt policyarbete för att uppdatera TI Sveriges positionspapper om skydd för visseblåsare. Detta har inspirerat till fortsatt arbete med nya positionspapper under 2017.

Arbetet med att få utökad finansiering har tyvärr inte varit så framgångsrikt som vi skulle ha önskat. Processen med att värva nya medlemmar till näringslivsforum har varit tidskrävande men vid årets slut var ett par nya företag på väg in. Inte desto mindre har alla kontakter med potentiella sponsorer gett värdefulla möjligheter till diskussioner om korruptionen och påverkansarbete.

Stockholm den 21 mars 2017

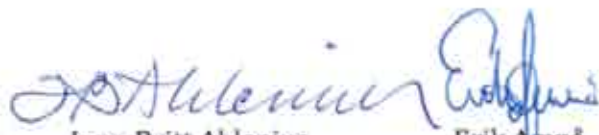
Ulla Andrén
ordförande

Birgitta Nygren
vice ordf.

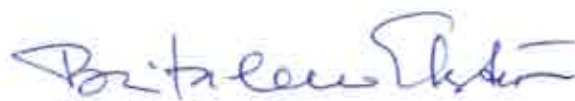
Göran Steen
kassaförvaltare

Inga-Britt Ahlenius

Erik Amnå

Brita-Lena Ekström

Christina Hillforth

Anders Stenlund

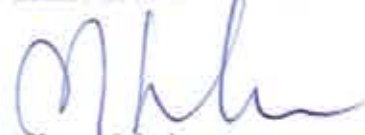
Louise Brown

Céline Giertha

Johan Mörck

Mårten Schultz